

Bila jednom škola... u kojoj su svi đaci bili sretni da mogu učiti, u kojoj su profesori bili sretni da ih mogu podučavati, u kojoj su se profesori i đaci uzajamno voljeli i poštovali, gdje su se đaci međusobno pomagali, tko je znao više tumačio je onima koji su znali manje, đaci su se radovali uspjehu drugih kao i svom, zanemarili bi vlastite interese za dobro kolektiva, radili su bez naknade s radošću, uz kritiku i samokritiku, sretni što su živi, zajedništvo je bila realnost, novac se rijetko spominjao...

Bila jednom škola... „Druže profesore...” - da, profesori i đaci zvali su se drugovima i bili su pravi drugovi, svi smo bili na - ti.

A to nije bila škola iz bajke. To je bila Partizanska gimnazija, a mi smo bili njeni đaci.

Ne znam možemo li dočarati atmosferu Partizanske gimnazije ovom knjigom, iako nam to ponekad uspijeva na našim susretima, kad govorimo - drugarice, druže...

Drugovi i drugarice, nakon toliko vremena postaje jasno da možemo biti sretni što smo pohađali takvu školu, što smo imali priliku ugraditi takav dragulj u samu bit naše ličnosti.

Neka ostanu bar neki tragovi, za nas malobrojne koji se toga sjećamo i za one koji će se sjećati nas, a posebno za one koji požele da o tome nešto saznaju i nauče, i koji će imati osjećaja i sluha da to razumiju i dozive.

KAKO SMO SE NAŠLI U PARTIZANSKOJ GIMNAZIJI

Kako smo se našli u Partizanskoj gimnaziji, odakle smo došli? Bilo nas je po šumama i gorama u partizanima, na oslobođenom teritoriju, na okupiranim područjima, po logorima, sakrivenih po selima i gradovima, svi smo bili izloženi opasnostima na različite načine.

Kako bismo nadoknadili prekinuto školovanje, u partizanskoj gimnaziji pohađali smo po dva razreda u jednoj školskoj godini.

U takvom društvu - raznolikom po dobi, porijeklu, djetinjstvu, prethodnom školovanju, školskom znanju i predznanju, iskustvu, načinu na koji smo živjeli i preživjeli rat, dru-garstvo nas je povežalo u toj mjeri da smo činili uspješnu cjelinu.

KAKO JE NASTALA OVA KNJIGA

Na sastanku inicijativnog odbora netko je rekao da bismo za proslavu 60. godišnjice Partizanske gimnazije mogli na zidu izložiti neke naše fotografije. Prihvatili smo prijedlog. A kako da ih stavimo na zid? Pa onako kako mi to znamo, kako smo to nekad radili - kao zidne novine.

I tako je na toj proslavi godišnjice osvanulo nekoliko zidnih novina. Bile su slične onim našima od prije 60 godina; podloga veličine nekad upotrebljavanog pakpapira, rukom napisan naslov, različito komponirani likovni prilozima s kratkim tekstovima.

Tada smo shvatili da bi bila velika šteta prekinuti ovaj rad i zaustaviti ga na ovoj izložbi.

Predsjednik Stjepan Mesić, koji je bio pokrovitelj naše proslave, također nam je dao podršku: pažljivo je i detaljno pregledavao naše zidne novine i rekao nam da je dobro i važno ovaj rad nastaviti.

Nakon toga je slijedila izložba u Školskom muzeju 2008. godine. Zidne novine su se umnožile, a postav izložbe je zablistao u reprezentativnoj dvorani.

Ovdje smo istaknuli, što nam je tokom vremena postajalo sve jasnije - da ni ova izložba nije kraj, nego tek dodatna stepenica u ostvarenju knjige o partizanskim gimnazijama. Predložili smo svim prisutnima da nam dostave dokumentaciju koju posjeduju.

Dopunjavali smo i sadržaj: prihvatili smo prijedlog da obuhvatimo i prethodnice partizanskih gimnazija iz vremena rata, te naše učenike u radu i životu do današnjih dana.

Prikupljalo se svakojako: telefonom, posjetom, poštom, sastancima, starim i novim bilješkama, pregledavanjem literature, intervjuima, starim fotografijama i novim fotografiranjem... Zatim smo sredili materijal: pisali, odabirali i skraćivali tekstove, identificirali fotografije i grafički ih obrađivali...

Tokom vremena ideje su se prikupljale, ali čija je bila koja ideja malo tko pamt; nikome nije bilo važno da mu ime bude istaknuto kao predlagaču, nama je bilo važno da se naše iskustvo ne izgubi u vremenu.

I tako sada upravo nastaje knjiga bez prvotnog plana i poznatog autora.

ISPRIKA

Mnogi od naših drugova iz partizanskih gimnazija neće naći sebe u ovoj knjizi, niti će njihovi potomci naći ovdje svoje djedove i bake koji su im o partizanskoj gimnaziji pričali.

Šteta što učenici nisu s jednakim pristupom predstavljeni, što mnogi nisu ni spomenuti. Ovo stoje u knjizi predstavljeno uglavnom je rezultat slučaja, velikog truda i sreće.

Neki su poslali fotografije, posebno smo prikupljali i podatke, a mnogi nisu poslali jer ih nisu imali ili ih nisu našli... nekima smo odlazili jer nisu mogli doći...

Neki od naših drugova, koji su bili među najaktivnijima u ovome radu, napustili su nas. Nastojali smo prikupiti što više materijala, ali smo shvatili da rad s prolaskom vremena može promašiti knjigu, te da knjigu moramo oblikovati s postojećim materijalom. Ispričavamo se svima onima koji ovom knjigom nisu obuhvaćeni.

Vrijeme... pješćani sat - istječe. Ima nas sve manje, možemo sve manje.

I tako završavamo s onim što u ovome času možemo, da nam vrijeme i to ne odnese...

Đurđa Sučević

Cijena knjige iznosi 100 kuna.